

Diyabetes Mellitus Tanısı

Diyabetes mellitus tanısı için 4 kriter vardır.

1. Açlık plazma glukoz seviyesinin ≥ 126 mg/dL (7.0 mmol/L) olması
2. Rastgele plazma glukoz seviyesinin ≥ 200 mg/dL (11.1 mmol/L) olması
3. Oral glukoz (75 gr) tolerans testi sonrası 2. Saat plazma glukoz seviyesinin ≥ 200 mg/dL (11.1 mmol/L) olması
4. HbA1c seviyesinin $\geq \% 6.4$ olması

Bu kriterlerden herhangi birinin saptanması diyabetes mellitus tanısı konulması için yeterlidir. Ancak bu kriterlerin kullanılması için bazı koşulların olması gerekir.

- HbA1c testinin kullanılması için standardizasyonu olan laboratuarlarda ölçülmüş olması gerekir. HbA1c ölçümü standardizasyonu belli aralıklar ile denetlenmiş olmalıdır. Bu kriterler Türkiye'de uygulanmadığından ve diğer yöntemlere göre çok daha pahalı bir yöntem olduğu için tanıda kullanılması için tercih edilmemelidir.
- Oral glukoz tolerans testi diyabetes mellitus tanısı için güvenilirliği en yüksek test olmasına karşın hasta ve sağlık personeli için zaman alıcı ve külfetli bir tetkik olduğu için sadece diğer testler ile karar verilemeyen hastalarda uygulanmalıdır. Bu test ile ayrıntılı bilgi OGTT başlığında verilmiştir.
- Rastgele plazma glukoz ölçümü ile diyabetes mellitus tanısı konulmasının spesifitesi çok yüksek olmakla birlikte sensitivitesi düşüktür. Tanı kriterini karşılayan hastalarda tetkik tekrarına gerek yoktur. Rastgele bir zamanda kan şekeri değerinin 200 mg/dL üzerinde bulunması tanı için yeterlidir. Ancak diyabetik değildir dedirtecek alt limit belirgin değildir. Kan şekeri 200 mg/dL altında çoğu kişide diyabet olabilir. Bu nedenle sadece kan şekeri 200 mg/dL üzerinde olma olasılığı yüksek kişilerde rastgele zamanda kan şekeri ölçüm yaparak diyabet araştırması yapılmalıdır. Kan şekeri 200 mg/dL üzerinde olan kişiler genellikle diyabet semptomlarının belirgin olduğu kişilerdir. O nedenle poliüri, polidipsi, kilo kaybı gibi diyabet semptomları belirgin olan kişilerde rastgele zamanda kan şekeri ölçerek diyabet tanısı konabilir.
- Açlık kan şekeri ölçüm ise en yaygın kullanılan testtir. Semptomları olan bir kişide kan şekerinin yüksek saptanması durumunda tek ölçüm ile tanı konulabilir. Ancak semptomları olmayan bir hastada açlık kan şekeri seviyesi mutedil seviyede yüksek ise tanıyı kesinleştirmek için açlık kan şekeri kontrolünü tekrarlayarak tanının konulması önerilir. Açlık kan şekeri < 100 mg/dL altında saptanması diyabet olmadığına karar verilir. Açlık kan şekeri 100-126 mg/dL arası (özellikle 110-126 mg/dL) sonuçlar "bozulmuş açlık glisemisi" olarak tanımlanır ve prediyabetik olarak kabul edilir. Bu hastalarda OGTT yaparak tanıyı kesinleştirmek gerekir.